

Jak w praktyce stosować nowe przepisy prawa pracy obowiązujące w 2018 r.

W 2018 r. wejdą w życie duże nowelizacje przepisów w zakresie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Najważniejsze z nich dotyczą nowych zasad zatrudniania cudzoziemców spoza Unii Europejskiej oraz wprowadzenia jednego konta, na które będą płacone składki ZUS.

Poniżej przedstawiamy wykaz najważniejszych zmian z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, które zostały uchwalone do dnia oddania niniejszej publikacji do druku. W parlamencie ciągle trwają prace nad ograniczeniem pracy w niedzielę oraz zniesieniem rocznego limitu składek ZUS, po przekroczeniu którego nie należy odprowadzać składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Zmiany te przedstawimy w kolejnym numerze MPiU po ich ostatecznym uchwaleniu.

1. Zmiany w procedurze oświadczeniowej dla cudzoziemców

1.1. Na czym polegają zmiany

Lista państw, których obywatele mogą pracować na podstawie zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy (PUP) oświadczenia podmiotu powierzającego pracę (dalej także zatrudniający) zamiast zezwolenia na pracę, nie została zmodyfikowana. Nadal obejmuje ona: Armenię, Białoruś, Gruzję, Mołdawię, Rosję i Ukrainę. Bez zmian pozostał także maksymalny okres pracy w tym trybie na terenie Polski: 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy, niezależnie od liczby podmiotów powierzających im wykonywanie pracy. Zupełnie inaczej będzie natomiast wyglądała od 1 stycznia 2018 r. procedura rejestracji oświadczenia o powierzeniu pracy. Do tej pory formalnie taka procedura w zasadzie w ogóle nie istniała. Od 1 stycznia 2018 r. będą obowiązywały: wzór oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy, listy załączników dołączanych do tego oświadczenia, prawo do odwołania od decyzji odmownej dotyczącej rejestracji oświadczenia, obowiązki informacyjne spoczywające na zatrudniającym cudzoziemca, wyższe kary za nieprzestrzeganie regulacji dotyczących zatrudniania cudzoziemców.

1.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Już od 1 września 2017 r. jest realizowany zakaz rejestracji oświadczeń według dotychczasowych przepisów, jeśli dotyczą pracy, która byłaby wykonywana po 31 grudnia 2018 r. Nie znaczy to jednak, że praca na podstawie już zarejestrowanych oświadczeń jest zabroniona. Będzie możliwa, ale jedynie do 31 grudnia 2018 r. Dopiero po tej dacie należy uzyskać nowe oświadczenie, przechodząc przedstawioną poniżej procedurę.

1.3. Przygotowanie do zmiany

Procedura rejestracji oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi od 1 stycznia 2018 r. została sformalizowana. Zatrudniający będzie zmuszony przejść następujące etapy:

Krok 1. Sprawdź, które oświadczenia są ważne

Jeśli podmiot powierzający pracę ma w grupie zatrudnionych cudzoziemców wykonujących pracę na podstawie oświadczeń, musi sprawdzić daty ich ważności oraz okresy obowiązywania. W przypadku oświadczeń, których ważność wygaśnie w trakcie 2018 r., podmiot zatrudniający będzie musiał zweryfikować, czy wyczerpał 6-miesięczny okres zatrudnienia na podstawie oświadczenia w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Jeśli okres ten został wyczerpany, będzie zmuszony poczekać z zatrudnieniem takiej osoby, aby ponownie zarejestrować dla niej oświadczenie, i to już według nowych zasad. Jeśli okres pracy na podstawie oświadczenia nie został przekroczony, zatrudniający może (ale nie musi) wystąpić o rejestrację oświadczenia. Jeżeli wystąpi o nią, wówczas rejestracja oświadczenia odbywa się zgodnie z nowymi regułami. To samo dotyczy cudzoziemców, których pracodawca dotychczas nie zatrudniał, a będzie chciał to zrobić.

PRZYKŁAD

Pracodawca zatrudnia na podstawie oświadczeń dwóch Ukraińców i jednego Białorusina na 6 miesięcy odpowiednio od 1 sierpnia 2017 r. (praca zakończy się 31 stycznia 2018 r.) oraz 15 lipca 2017 r. (praca zakończy się 15 stycznia 2018 r.). Zatem będzie mógł złożyć wniosek o rejestrację nowych oświadczeń dla tych osób odpowiednio od 1 sierpnia 2018 r. i 15 lipca 2018 r. Wyczerpią oni bowiem limit 6-miesięcznego zatrudnienia na podstawie oświadczenia, który powinien przypadać w ciągu roku od podjęcia zatrudnienia.

Krok 2. Wypełnij oświadczenie i zgromadź załączniki

Zatrudniający nie będzie samodzielnie tworzył oświadczenia dotyczącego rejestracji cudzoziemca, lecz skorzysta z gotowego wzoru, zaprojektowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Socjalnej. Będzie musiał w nim podać: swoje dane (w tym m.in. nazwę firmy, jej NIP i REGON), informacje dotyczące cudzoziemca, któremu powierzy pracę (m.in. obywatelstwo i numer wizy), dane o oferowanej pracy (m.in. rodzaj i miejsce wykonywanej pracy, okresy jej realizacji oznaczone datami czy typ umowy), a także dane dotyczące pracodawcy użytkownika – jeśli cudzoziemiec ma pracować jako pracownik tymczasowy.

Do gotowego oświadczenia powierzający pracę będzie zobligowany dołączyć:

- ważny dowód osobisty lub dokument podróży albo inny dokument potwierdzający tożsamość zatrudniającego będącego osobą fizyczną,
- kopię wszystkich wypełnionych stron ważnego dokumentu podróży cudzoziemca (gdy go nie posiada – innego dokumentu potwierdzającego tożsamość),
- dowód wpłaty za wydanie oświadczenia,
- oświadczenie, że nie był karany m.in. za nielegalne zatrudnianie cudzoziemców (zob. tabela Przyczyny odmowy wpisu oświadczenia do ewidencji).

Krok 3. Wnieś opłatę i złoż komplet dokumentów

Wśród załączników do oświadczenia został wymieniony dowód wpłaty za wydanie oświadczenia. Taką opłatę w wysokości 30 zł (nie więcej niż 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę) za każdego cudzoziemca zatrudniający będzie musiał uregulować jednorazowo. Dopiero po tym fakcie może złożyć oświadczenie wraz z załącznikami.